

HANDLEPLAN 2025-2030

Kunst i København

Strategi for kunst i offentlige rum i Københavns Kommune

Introduktion

Denne handleplan skal medvirke til at realisere Københavns Kommunes strategi for kunst i offentlige rum. Arbejdet med kunst i offentlige rum går på tværs af fagområder, forvaltninger og politiske udvalg.

Handleplanen er forankret i en tværorganisatorisk styregruppe for kunst i offentlige rum med repræsentanter fra Teknik- og Miljøforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen. Handleplanen er opdelt efter de fem temaer i strategien:

1. Kunst af høj kvalitet til alle københavnere
2. Kunst, der fremmer demokratisk dannelse og samtale
3. Kunst, der skaber attraktive og bæredygtige byrum
4. Samarbejde om kunst
5. Forvaltningspraksis med fokus på transparens og kunstnerisk kvalitet

Forslag til initiativer

Handleplanen omfatter forslag til initiativer, der skal løftes af Teknik- og Miljøforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen og Rådet for Visuel Kunst sammen med øvrige forvaltninger, lokaludvalg, borgere, institutioner, erhvervslivet og andre relevante aktører.

De beskrevne initiativer er formuleret som en del af strategiprocessen på baggrund af bl.a. den forudgående inddragelses- og høringsproces og vurderes at kunne løfte strategiens vision og målsætninger i perioden 2025-2030, hvorefter handleplanen genbesøges.

Flere af handleplanens initiativer kan udvikles inden for de givne rammer og prioriteres løbende af styregruppen. En række initiativer er allerede iværksat, men ikke færdigimplementeret og indgår af hensyn til det samlede overblik.

Initiativer, der omfatter procedurer og redskaber, skal i udgangspunktet udvikles på baggrund af eksisterende materiale, så praksis flettes og lettes på tværs af forvaltninger. Disse interne redskaber findes allerede: "Mobilitet, Klimatilpasning og Bygningsvedligeholdelseshåndbog i kunstprojekter", "Administrationsgrundlag for monumenter", "Administrationsgrundlag for effektbelysning", overblikket "Når kunst rammer Teknik- og Miljøforvaltningen", og Rådet for Visuel Kunsts administrationsgrundlag.

Handleplanen rummer desuden initiativer, der skal udvikles og kan blive fremlagt til politisk godkendelse, eventuelt som en del af budgetforhandlinger afhængig af forslagens karakter.

TEMA 1: Kunst af høj kvalitet til alle københavnere

Dette tema beskriver, hvordan Københavns Kommune vil arbejde for at alle københavnere får adgang til kunst.

Det er vores mål

- At alle københavnere kan opleve kunst af høj kvalitet i alle bydele.
- At København bliver kendt og anerkendt for kunst af (inter)national kaliber og med lokal relevans.
- At Københavns Kommunes samling af kunst er repræsentativ for borgernes og kunstens mangfoldighed – i samtiden og i fremtiden.

Nr.	Initiativ	Beskrivelse	Økonomi
1.1	Visionsinitiativ	Et tilbagevendende visionsinitiativ skal fordrø samtale om kunst i offentlige rum og mulighed for møder mellem kunst, by og borgerrepræsentation fx et årsmøde, en samtalerække mv. der rammesættes af Rådet for Visuel Kunst.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
1.2	Tilpasning af procedure for gaver	Opdatering af administrationsgrundlag for den permanente kunstsamling (tidl. monumentområdet), bl.a. i forhold til krav om kontekstanalyse, faglig rådgivning og udbud af kunstopgave.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
1.3	Potentialeliste med steder til etablering af værker	Liste af steder med potentiale for at arbejde med kunst, som administreres af lokaludvalgene For eksempel kan lokaludvalg, områdefornyelser, borgerpanel, private grundejere, eksterne aktører m.fl. bidrage med forslag.	I gangsat, men forventes at kræve særskilt finansiering.
1.4	Håndtering af midlertidige fysiske værker	Procedure for håndtering af midlertidige kunstværker inkl. levetid, krav til materialer og sikkerhed, ansvar for nedtagning af værk samt exitstrategi. Hvis et værk opsættes i mere end to år skal der ske en kunsthaglig vurdering.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.

TEMA 2: Kunst, der fremmer demokratisk dannelse og samtale

Dette tema beskriver, hvordan Københavns Kommune vil indtænke kunst i den demokratiske samtale og gøre kunstsamlingen tilgængelig for københavnere og besøgende.

Det er vores mål

- At kunst engagerer offentligheden i samtaler om vores samvær og samfund.
- At kunst, der repræsenterer historiske figurer, personer og begivenheder, har lag der skaber refleksion og samtale i dag.
- At alle københavnere kan få viden om og finde frem til byens samling af kunst.

Nr.	Initiativ	Beskrivelse	Økonomi
2.1	Vejledning til dialog og deltagelse gennem kunst	Eksempelsamling i pixi-størrelse og web med formater for dialog, deltagelse og læring via kunst skal anvise, hvordan kunstnere kan byde ind i borgerdialoger, på folkelige møder, i strategiudvikling, i planprocesser, læreplaner mv.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
2.2	Lege- og læringsforløb for og med børn og unge	Formidling af kunstsamlingen og/eller forløb med kunst via en inspirationsguide til hhv. daginstitutioner, grundskoler, specialskoler og gymnasier, herunder eventuel forankring i Københavns Kommunes kulturinstitutioner. Fokus på børn og unge som medskabere og kunst som en vigtig dannelsesform, der engagerer.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
2.3	Artist-in-residence	Kunstnere kan tilknyttes specifikke projekter, internt i forvaltninger eller i uddannelsesinstitutioner fx gennem Statens Kunstfonds huskunstnerordning.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
2.4	Aktivering af kunstsamling	Muligheder for aktivering af Københavns kunstsamling via formidling, samtidskunst, kampagner mv. skal afsøges, herunder finansiering og organisering.	Forventes at kræve særskilt finansiering. Evt. som et led i pkt. 2.3.
2.5	Registrering af kunstværker	København Kommunes kunstsamling skal samordnes og registreres i forlængelse af eksisterende initiativer.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
2.6	Fælles indgang til kunstsamlingen	En offentlig tilgængelig hjemmeside skal fungere som en fælles indgang til kunst i København.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
2.7	Formidlingsstrategi for kunst i offentlige rum	Udvikling af formidlingsstrategi, der afdækker initiativer fx hjemmesider, lokale kunstruter, formidlingsskilte, podcasts mv.	Er igangsat men forventes at kræve særskilt finansiering.

TEMA 3: Kunst, der skaber attraktive og bæredygtige byrum

Dette tema beskriver, hvordan Københavns Kommune forholder sig til kunst i byens fysiske udvikling af bygninger, byrum og natur.

Det er vores mål

- At kunst indtænkes i byen fysiske udvikling og formgivning af naturområder, bygninger og byrum.
- At københavnere bliver inviteret til at deltage i byens udvikling og bæredygtighedstiltag gennem kunst.
- At Københavns Kommune inddrager kunst og kunstnere i arbejdet med klima, bæredygtighed, natur og biodiversitet.

Nr.	Initiativ	Beskrivelse	Økonomi
3.1	Skabelon for kontekst-analyse	Fremgangsmåde for at analysere de kontekster, hvor kunst foreslås placeret, indarbejdet eller ændret. Kontekstanalyse skal bl.a. omfatte stedets materielle og immaterielle værdier, historie og kulturarv, og beskrive arkitektoniske, æstetiske, sociale, økologiske og relationelle forhold af betydning samt omfatte analyse af interessenter og forholde sig til principperne til universelt design.	Kan realiseres inden for nuværende bevil-ling.
3.2	Kunst i byudvikling og planprocesser	Afklaring af mulighedsrum og metoder for at indarbejde kunst i (den langsigtede) udvikling af lokalområder og nye bydele udviklet af hhv. Københavns Kommune, andre offentlige og private byudviklere, fx i kommuneplan, helhedsplaner og krav i lokalplaner og byggetilladelser.	Kan realiseres inden for nuværende bevil-ling
3.3	Kunst i bygninger og byrum	Afsøge muligheder for at arbejde med kunst i bygninger, byrum og byggepladser, hvor Københavns Kommune er bygherre jf. DGNB-certificering, og i dialoger med andre bygherrer om byens udvikling og konkrete projekter jf. KP24-mål for rekreation og natur.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
3.4	Steder til kunst	Københavns Kommune vil afsøge mulige midlertidige steder til kunst, hvor kunstnere kan arbejde i byens rum. Steder fritages for flest mulige regler for at skabe rum til eksperimenter og initiativer.	Kan realiseres inden for nuværende bevil-ling.
3.5	Procent-ordning i forbindelse med anlægs-projekter	Københavns Kommune vil afsøge mulighederne for at afsætte anlægsmidler til kunst i offentlige rum. Modellerne kan tage afsæt i allerede eksisterende ordninger i andre byer i Danmark og storbyer i Norden.	Forventes at kræve særskilt finansiering.

TEMA 4: Samarbejde om kunst

Dette tema beskriver, hvordan Københavns Kommune vil organisere arbejdet internt og eksternt og skabe rum for initiativ og handling.

Det er vores mål

- At Københavns Kommune styrker armslængdeprincippet og baserer beslutninger på faglig ekspertise.
- At Københavns Kommune etablerer et langsigtet samarbejde om kunst i offentlige rum på tværs af forvaltninger.
- At administrative rammer og processer omkring udvikling og etablering af kunst bliver tydeliggjort og lettet.

Nr.	Initiativ	Beskrivelse	Økonomi
4.1	Tvær-organisatorisk styregruppe og arbejdsgruppe	En tværorganisatorisk styregruppe nedsættes med ansvar for at prioritere initiativer i handleplanen og sikre kontinuitet og videndeling.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
4.2	Netværk for medarbejdere, der arbejder med kunst i kommunen	Sikre videndeling og erfaringsudveksling gennem netværk på tværs af forvaltninger/enheder for medarbejdere, der har berøring med kunst. Udpegning af medarbejdere, som samler viden og erfaring på specifikke områder.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
4.3	Veje til kunst i Københavns Kommune	Der skabes et fælles overblik over de forskellige veje til at etablere kunst i Københavns Kommune på tværs af enheder og forvaltninger, herunder beslutningsgange.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
4.4	Diversitet i beslutningsprocesser og udvalg	Det afsøges, hvordan Københavns Kommune sikrer relevante perspektiver og fagkundskab i processer og beslutninger – generelt og i de enkelte sager, fx gennem løbende udskiftning af rådgivere, udpegning af specifikke kompetencer, involvering af bestemte samfundsgrupper, diversitet i kunstneriske fagligheder, fordeling af beslutningsmandat mv.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
4.5	Ressourcer til kvalificering	Det afsøges, hvordan der kan afsættes tilstrækkelige ressourcer til den kunstneriske kvalificering via Rådet for Visuel Kunst, ekstern rådgivning, en funktion som byrumskurator eller lignende.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
4.6	Kvalificering af tiltag fra andre kunstarter	Københavns Kommune vil udvikle en tilgang til kvalificering af kunstarter uden for billedkunst. I tilfælde hvor ansøgningen ligger uden for Rådet for Visuel Kunsts fagområde, kan en ekstern fagperson indenfor fx kunsthåndværk og design inddrages. En fremtidig organisering for kunst i offentlige rum, hvor alle relevante kunstarter er repræsenteret, afsøges.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
4.7	Fremtidig organisering	Den eksisterende organisering evalueres i 2027 med henblik på drøftelse af eventuelle ændringer fx etablering af et fagudvalg for kunst i offentlige rum med inddragelse af flere kunstarter, og	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.

		tilpasning af kvalificeringsproces, der omfatter fageksperter, ansatte, lokale/brugere og politikere.	
4.8	Drejebøger for etablering af offentlig kunst målrettet eksterne og interne medarbejdere	Udvikling af drejebøger, som vejleder medarbejdere, lokaludvalg, kunstnere og private aktører i, hvordan kunst i offentlige rum etableres i Københavns Kommune. I nogle spor udvikles praksis efter forbillede fra Sharing Copenhagen.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
4.9	Finansiering af kunst	Muligheder for finansiering af kunst afsøges, herunder bl.a. lokaludvalgenes og andre aktørers muligheder for at søge fondsstøtte til kunstprojekter. Samtidig afsøges finansieringsmuligheder for kunst i regi af partnerskaber med kommunale institutioner/private aktører, procent-regel i forbindelse med privat byggeri og grundsalg efter forbillede fra Roskilde Kommune.	Forventes at kræve særskilt finansiering.
4.10	Pulje til eksperimenter	Der afsøges muligheder for at oprette en pulje til bæredygtige eksperimenter, projekter der arbejder med klima og natur m.v. i Københavns Kommune. Puljen fordeles på specifikke initiativer på tværs af Teknik- og Miljøforvaltningen og fordeles efter ansøgning fra kunstnere.	Forventes at kræve særskilt finansiering.

TEMA 5: Forvaltningspraksis med fokus på transparens og kunstnerisk kvalitet

Dette tema beskriver, hvordan Københavns Kommune vil arbejde med kunst i praksis.

Det er vores mål

- At Københavns Kommunes processer, procedurer og redskaber ensartes og udvides i kommunen.
- At kunstnere får mulighed for at byde på opgaver og får gode betingelser for at udvikle original kunst.
- At kunstsamlingen bliver forvaltet aktivt og med fokus på kunstens værdi.

Nr.	Initiativ	Beskrivelse	Økonomi
5.1	Skabelon for kunstopgaver	Der udvikles en skabelon til opgaver til kunstnere. Metoden er inspireret af Oslo Kommunes kunstpraksis. I materialet beskrives krav til værket, bl.a. levetid, materialer og rettigheder. Desuden beskrives proces for beslutninger, herunder beslutningsfora og høringsparter.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
5.2	Lige adgang til kunstopgaver	Der udvikles en udbudspraksis for kunstopgaver efter de fastsatte tærskelværdier. En udbudspraksis skal sikre at kunstnere (up coming såvel som etablerede) får mulighed for at byde ind på kunstopgaver i Københavns Kommune.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
5.3	Implementering af standardaftaler	Københavns Kommune vil udvikle og udbrede anvendelse af standardaftaler for at lette og professionalisere samarbejdet mellem kunstnere og Københavns Kommune.	Kan realiseres inden for nuværende bevilling.
5.4	Procedure for drift og vedligehold	Proceduren for drift, vedligehold, arbejdsmiljø og ophavsret skal fastsætte minimumsstandarder, afklare hvordan et værk skal vedligeholdes og hvor længe. Finansieringsmuligheder undersøges.	Er igangsat.
5.5	Vurdering af bevaringsværdighed	Udvikling af en metode for vurdering af bevaringsværdighed, hvor bl.a. kunsthistorisk værdi, materialehistorisk værdi, værdi for stedet og offentligheden vurderes. Metoden skal desuden omfatte en strategi for udskillelse. Det anbefales at samtalen om bevaring af offentlig kunst kurateres for at styre den lokale og bredere debat.	Forventes at kræve særskilt finansiering.